

dată față de aceste puteri, până când în fine l'a alungat de pe tron (rîsete în stînga); nu vreau să mă provocă la activitatea privitoare la Italia, Portugalia și Spania. În Ungaria e cu deosebire puternică această presă internațională, și cine-și va aduce aminte de diferitele afaceri cu stégurile negre-galbine, de diferitele agitări militare, va afla, că presa această internațională, care acolo se imbracă cu mantaua șovinismului maghiar, e de vină, că în chipul acesta se agitază în contra existenței patriei noastre. Aduceți-vă aminte de acea nefericită catastrofă, care a ajuns pe Austria, aduceți-vă aminte de acei jurnaliști — și oficioși — fiindcă ei aici nu-și pot vărsa veninul lor, îl varsă pe acesta în diarele din străinătate și scriu în modul cel mai miserabil și păcătos. (Deput. principele *Liechtenstein*: Fărte adevărat!) Nu de mult am adus în discuțiune un articol într-o adunare de alegători, care a apărut într-un diar engles și era scris de un om care Dr. Blowitz. Cum că el se ține de „națiunea a treia“, e bine cunoscut, poate că e cunoscut și aceea, că el e un francmason de un rang mai înalt. Dacă cetesce cineva acest articol, vede, că cu ce răutate este scris (Deput. principele *Liechtenstein*: Fărte adevărat!) El vorbește despre cauzele mai de aproape ale marelui răboiu european și ține, că nu se face un răboiu între Germania și Franța, și adecă pentru aceea nu, fiindcă Germania într-un răboiu nu va câștiga nimic, ci mai curînd va pierde, și fiindcă Franța, chiar dacă ar învinge, în orî ce cast ar pierde forma de guvern a republicei. El vede punctul de pericol în Austria, și acum vine o descriere fărte iritătoare pentru orî ce patriot despre lucruri, cari nu trebuie de loc viiște aici. Dér în aceste descrieri ale viitorului moștenitor de tron și ale fratelui său se reintorc acele atacuri, cari și aici s'au adus în discuțiune, deși într-o altă formă. Se speculează formal cu privire la mórtea împăratului, și autorul ține, că dacă móre împăratul, se discompune acest imperiu, căci e clar și lămurit, că Germania, Rusia și Italia se vor întruni într-o alianță strînsă, infricșată, pentru ca să împorțe între sine resturile monarchiei habsburgice. Acestea le scrie Jidovul Dr. Blowitz, se înțelege, că nu în Austria, ci în Anglia, fiindcă scie fărte bine, că trebuie să fiă în afară de bătaia de pușcă; dér el scie bine, că otrava, ce o vîrșă el acolo, pătrunde mai departe și astfel se vede lupta concentrată și concentrică, care o pórta acest om în contra patriei și dinastiei noastre. (Bravo! la antisemiști.)

Presă această îngropă și autoritățile statului. Ministrii nu cutéză să facă ni-

mică, ceea ce nu li este plăcut domnilor. (Deput. principele *Liechtenstein*: Fărte adevărat!), guvernorii nu se încredă a face nimic, poliția nimic, tribunalele nimic, corpurile autonome nimic. Dacă consiliul comunal din Viena ia ađi o rezoluțiune, care nu e plăcută acestei prese, atunci bate doba, și D-Vostră puteți conta, că în ședința viitoare, se revocă această rezoluțiune, căci supunerea este podoba mameluilor. (Ilaritate la antisemiști.) Astfel domnesce această grupă internațională în modul cel mai teroristic, și chiar D-Vostră aici — nimenea dintre D-Vostră nu va cuteza, ca să pășcă în contra lucrurilor acelora, cari nu sunt plăcute acestei prese. Dacă cineva vine la mine și ține, că vrea să acuse un diar, eu tot-deuna i răspund: Dacă vrei să fii magar, fă această. (Ilaritate). Eu pot căta și un cântec despre această, eu însumi am fost un astfel de magar și am acusat. Aceasta e tortură, pe lângă care torturile de până acum nu sunt nimic. Procedura actuală de presă nu e numai un adăpost, ci cu atăt mai mult un instrument, pentru ca se strice respectivului, să-i răpescă cu totul esința, și aici trebuie aplicată levatorul. Nu este așadără, încheia vorbitorul, atăt de necesară o schimbare a legii, ci reunirea tuturor poporilor creștine fără deosebire, de vorbesă limba germană, slavă sau romanică, reunirea tuturor poporilor creștine și adecă de sus în jos, reunirea în contra tirăniei ne mai audite ale acestor tunuri de hârtie. (Aplauze și aclămări din partea antisemiștilor.)

SCRILE ȚILEI.

— 21 Octomvre (2 Nov.)

Parlamentul român. Deschiderea parlamentului român ține „Naționalul“, că este așteptată cu nerăbdare de țera întregă, căci multe și însemnate sunt reformele la ordinea țilei. În primul rând Camera va ave a se ocupa de reorganizarea învățămîntului primar, apoi reorganizarea administrativă, noua organizare a creditelor agricole, modificarea legii vîndărei bunurilor statului și a legii judecătorilor de ocóle etc. Acestea sunt tot atâtea probleme, dela a căroră bună deslegare depinde îmbunătățirea sôrței țeranilor. Se vor prezenta poriecte de legi relative la regulile apelor și la completarea căilor de comunicațiune. Corpurile legiuitoare vor mai ave încă a se ocupa de a asigura apărarea țerei, completăndu armamentul trupelor române.

M. S. Regele Carol, împreună cu principele Ferdinand au sosit Sămbătă dimineața la Sinaia. La gară se aflau toți ministrii. După amieză s'au ținut

un consiliu de ministri sub președința M. S. Regelui Carol.

Regele României, după cum se telegrafiază din Berlin, a conferit cancelarului de *Caprivi* și ministrului *Marschall*, marea oordonă ală ordiului „Stéua României.“

Căsătoria moștenitorului român. Cetim în „Naționalul“: Putem afirma cu siguranță, că căsătoria A. S. R. Principelui Ferdinand este ađi o cestiune definitivă hotărîtă. Credem, că în curînd vom pute da tóte detaliurile în privința acestei căsătorii.

Noul primat al Ungariei este numit prin autograful prea înalt de dno 27 Octomvre în persoana abatelui *Vaszary Kolos* din Pannonhalma. Noul primat n'a jucat vre-un rol mai însemnat pe tărîmul politic și de aceea el este mai puțin cunoscut. Din nisce scrieri istorice ale lui s'ar păre, că are frumoșe cunoștințe. Ca preot se ține, că el a dus totdeuna o viață simplă. Presă maghiară din Budapesta salută cu bucurie numirea noului primat, deși în același timp nu lasă neamintit nici numele șovinistului episcop *Schlauch* dela Orade, pe care se vede treba, că l'ar fi preferat. — Soirea despre numirea noului primat a produs mare bucurie în Strigoni; primarul l'a felicitat imediat printr-o telegramă în numele orașului; s'era a fost tot orașul iluminat și pentru prima-ora s'au aprins ărași cele două lampe pompoșe dinaintea palatului primatului, în semn, că palatul ărași are stăpân.

O întreprindere ungurescă. Cetim în „Pester Lloyd“: „De present se licitează în Seghedin masa concursuală a bancrutei societății de asigurare „Tissa“. Pretensiuni în valoare de o jumătate de milion, între cari o poliță de 50,000 fl., s'au vîndut cu — 700 fl. O mașină de peptenat lăna, care a costat 300 fl., s'au vîndut cu 6 fl. Astfel de sfârșit a avut societatea primită cu multă încredere, societate care, întemeiată de familie fruntașe din comitatele Hajdu, Bihor, Sabolciu și Sătmăr, se numea societatea Gentry. Conducătorii n'au fost omni la locul lor și din tóte întreprinderea nu s'au ales nimic.“ — Posomorit tablou de conducere pentru omni, cari vreu să stăpănescă lumea.

Metropolit de Calocsa, în locul răposatului cardinal Haynald, este numit episcopul Sepeșului, *George Csaszka*, născut la 1826 în Nyitra-Szerdahely. Intre „meritele“ principale, pentru cari acest Csaszka a fost înaintat la demnitatea de Metropolit, foile unguresci

numără împrejurarea, că el ca episcop a întemeiat o societate de maghiarizare între Slovac și mână în mână cu Albin Csaky, pe atunci șifant, ăc acum ministru de culte, a ostentat mult în via — Kulturregylet-ului, muncind ziua și noptea pentru stingerea individualității naționale a poporului slovac. — Avisa celor cu ovașionile dela Tășnad!

Proiectul de lege pentru repausul de Duminecă după cum spune „Timpul“ a fost definitiv întocmit și va fi prezentat corpurilor legiuitoare. Prin această lege comercianții vor ține prăvăliile închise Duminecile și în zilele de sərbători presorise de Sf. Sinod. Tóte stabilimentele cu obiecte de consumați de prima necesitate vor fi deschise numai până la 10 ore dimineața. Farmaciile și restaurantele vor fi deschise în tóte sərbători, tóte ziua.

Mobilizarea armatei române. Cetim în „Constituționalul“: La redeschiderea corpurilor legiuitoare, ministrul de resbelu va cere un credit pentru o încercare de mobilizare a armatei cu tóte rezervele ei, care se va face la primăveră pe timp de 20 de zile.

Harta topografică a Moldovei va fi terminată în anul viitor. Mai sunt de lucrat județele Putna, Némțu, Bacău și Roman.

Espulsat. Guvernul român a espulsat în zilele acestea pe un ex-officer bulgar, cu numele *Vasilievici*, de ore-ce acesta, după informațiunile primite dela guvernul din Sofia, era un agitator.

Tortură. Diarului „Pester Lloyd“ i-se scrie din Theresopol următoarele: Tribunalul de aici a pertractat în 29 Octomvre n. c. cauza penală a judeului din Pașer Ludovic Asztalos și a comandantului de patrulă Anton Molnar, cari au fost acusați, că au chinat în mod brutal și neuman pe individul fără ocupațiune Anton Horvath și apoi l'au dus pe câmpul dela Csonoply, unde Horvath muri în urma maltrății suferite. Acusa se basază pe asasinare sau intențiune. Tribunalul condamnă pe judele Asztalos la 4 ani și pe Anton Molnar la 6 luni temniță grea.

Geru teribil. Se anunță că în Odessa bântue un viscol infricșat și că acolo temperatura e de 23° sub zero. Asemenea ni-se anunță, că în tóte părțile ardelenne e zăpadă și geru. În împrejurimea mai multor comune din comitatul Odorheiului s'au ivit lupii, cari atacă turmele de acolo.

întregi de laude, ăc pe d-lu Beaumont l'a numit sufletul întreprinderii. În scurt timp începuseră să vină la el întreprindători, cari îi oferiră concursul și mulțime de comeriași, aducîndu cu ei tot ce au putut strînge în câte 20 de ani și tóte averile lor și-le puseră în mâinile d-lui Beaumont. Acțiunile în scurt timp tóte s'au vîndut.

D-lu Beaumont începă acum lucrările minei, dér lucrările sale au rămas zădărnice. Atunci Valentin declară acționarilor, că nenorocita întreprindere li-a înghițit tóte acțiunile. Acționarii au voit să-l tragă la răspundere, dér Valentin prin dărniciile sale își scie căștiga o mare popularitate așa, că nimenea nu a cutezat a-i pronunța numele cu necuviință.

Fóia peste o lună a încetat...

În timpul, ce l'a consacrat acestei întreprinderi, d-lu Beaumont se ocupă și cu altceva; el scria articole de fond prin diare, — se făcuse diplomat. După ce a trecut peste tóte acestea, s'a făcut bancher.

Devenind bancher, el începă să

ducă o viață mai liniștită ca mai înainte și se cugeta acum să-și caute o nevastă avută și de rang înalt. În tînăra contesă Eva Lostranges, cu care convenise într-o societate ilustră, a aflat ambele calități. Când s'a prezentat contelui Lostranges, acesta fu fărte surprins din cauza asemănării ce-l făcea să-și aducă aminte de cineva, precum și de o anumită întâmplare. După ce însă noul oșpe l'a convins despre starea s'a înaltă și despre născerea-i nobilă, el fu îndestulit și nu a dat răspuns negativ, când Valentin ceru mână ficei sale.

Eva, care acuma a vîdută prima dată pe d-lu Beaumont, simți că se născă în internul ei o antipatie nevingibilă față de acest tînăr, ca și cum cu ochii săi curăț ar fi străbătut în internul lui.

Când însă tatăl său îi făcu serios cunoscută dorința sa de a se uni cu tînărul și avutul nobil, ea se născă a-și învinge antipatia.

Valentin și-a dat tótă silința, ca Eva să aibă părerile cele mai bune despre el. Tot așa se purta, după cum

scie că-i place Evei. El era un om simplu, darnic și cu deosebire față de Eva se purta cu multă iubire. În fine se decise Eva, — mai mult din iubire față de tatăl său — să-i dea mână lui Beaumont. După această la câteva zile s'a întemplat, că au fost împreună la serata dela Lagérviere, unde i-am vădută pe ei în scena desorisi mai sus.

La câteva zile după logodnă, d-nii Beaumont și Lostranges se aflau în odaia contelui.

— D-le cavaleru, ține contele, cred că eu mi-am terminat cursul meu politic, apoi sunt și bătrîn și viața parisiană începe a-mi fi incomodă. Ficei mele încă i s'a urit de sgomotulă această, dacă d-ta vrei să-mi faci o plăcere, eu a și dori, ca cununia d-tale cu tica mea să se țină în castelul meu dela Oigny de lângă Alençon. Acolo toți trei am pute să trăim liniștiți și fericiți până la sfârșit.

Valentin își gândi, cam deocamdată să se învoiescă la tóte, după cununia va fi apoi altcum.

— În Oigny, continuă contele, ni vom

arangia un trai parisian. Asta sigur ne va costa mult, dér suntem cu dare de mână. Deorece însă d-ta e cu neputință să-ți continui afacerile de până acum în Paris, vei fi necesitat să-ți aduni capitalele și să le evaluezi. Eu încă voi face asemenea cu ale mele și cel mult peste o lună vom pute să mergem la Oigny. Ce crezi?

— Planul este bun d-le conte, dér ore evaluarea capitalelor să fiă tot mai așa de necesară?

— Fără îndoială, amice eu am vorbit cu d-ta de sume mari, cari trebuie să le jertfim pentru arangierea castelului. Apoi dacă ai voi să-ți continui afacerile de bancher în Paris, ar trebui să încredințezi conducerea afacerii unui om de omenie.

— Dér pentru ce în tînărele mele se nu mă nisuesc a-mi înmulți averea după bun plăcul meu și independent?

— Pentru-că se poate întâmpla d-le Beaumont, ca mai târziu să-ți schimb planul...

Adoratorii lui Schlauch.

In articolul nostru de fondă dela 10 (22) Octomvre a. c. am fost criticat din nou pe acei preoți români uniți din tractul Sărvadului, cari vrându să facă mătânii marelui maghiarisator Schlauch dela Oradea-mare, vin și facu credeu de „urbanitate“ din slugărnicia lor, propagându în public nise principii umilitore și foarte periculoase stările noastre de ađi.

La acestu articolu al nostru ni-se trimitu următoarele lămuriri, cărora cu plăcere le dăm locu:

Sălăgiu, 26 Oct. 1891.

Stimate D-le Redactor! Deoarece onorata Redacțiune a „Gazetei Transilvaniei“ acum a doua-ora se ocupă in articolul de fondă cu cauza primirei ce i-s'a făcutu Episcopului Schlauch din partea preoților noștri din tractul Sărvadului; pentru evitarea iritațiunei, v rog să binevoiți a lua la cunoștință, că dintre 12 preoți ai acelu tractu, nu mai patru au fost prezenți, in frunte cu protopopulu, la acea primire, der cumcă și aceștia din „datorniță de urbanitate“ s'au dus, — este adevărat; și pentru ce? — pentru că de siguru acelora le pare a fi mai de folos prietinia Ungurilor, decâtu a însiși colegilor lor, ceea ce apare evidentu și din decursulu fur-tunosu alu conferințelor tractualu, după cari la prânđu se ridica toaste de preamărire Ungurilor prezenți, er preoții se calumniăză unulu pe altu.

Că intru cătu a fostu premeditatu acelu pasu, e adevărat, că era să se țină conferența, der neprezentându-se preoți numai vre-o 4—5, nu s'a compus nio unu programu, oi s'a luat la cunoștință, că facerea primirei e dispusă dela locuri mai inalte*).

Deci fiți siguri, On. D-le Redactor, că și preoții din tractul Sărvadului sciu ce se întâmplă in lume, și cunoscu foarte bine pe adversarii națiunei, der vedeți modul de acomodare e deosebitu, precum adecă recerți interesele și aspirațiunile unora, cari nu credu, că și din schinteia mică se face focu mare.

* Asta s'ar păre de necredutu! De altmintrelea ori cătu de inalte aru fi fostu acele locuri, pentru nise bărbați conșoi de sine și cu adevărată ambiția națională, asemenea dispozițiunilor servile nu pot fi obligătoare. Acesta, vedem cu bucuria, au înțeles-o prea bine și majoritatea preoților din tractul Sărvadului, cari au scitu ignora cum se cuvine umilitorele dispozițiunilor ale „locurilor mai inalte“. Observăm inșe, că in asemenea casu, preoții conșoi de importanța cestiunei, aru fi făcutu mai corect, credem, decât s'ar fi prezentatu cu toții la memorata conferență pentru a paraliza prin votulu lor tendințele celor slugarnici. — Red.

— „Cum, d-le conte? D-ta ai bănuială?“

— „Nici de cum, der voința mea hotărâtă este ca să trăiesc in Oligny și fiica mea să rămână lângă mine. Despre asta aș vré să mă asigur pe cătu se pôte și prea credu, ca nio d-ta nu vei voi a rămâne in Paris fără ea.“

— „Te rog nu lua lucrulu așa de serios, eu nu am altă voință, decâtu a d-tale; și ca să-ți dovedescu acestu de ađi începându mă voiu sili a-mi regula trebile după dorința d-tale și peste cătu-va zile voiu fi gata de plecatu.“

— „Mă bucur; fi convinsu, că acestu ascultare va fi spre ferioarea d-tale.“

După o lună, Beaumont, d-lu Losanges și fiica sa și-au mutat locuința in Oligny, pe țermulu fluviului Sarthe, între Alençon și Mortagne. Bancherulu și evalnă averea in banonote și in taleri și o aședă in apartamentul său, așteptându momentul binevenit, când să-și declare voința firmă de a se rein-toroc la Parisu.

(Va urma).

Astfelu întręga acusă aș fi putut-o declina la una s'eu celu multu două persoane și nu la întregulu tractu**); că și c'ă „și in lună suntu pete, și când e mai pliuă, atunci se vedu mai bine.“

Absentulu.

Pressa germană despre visita regelui Carolu la Berlin.

„Münchener Allgemeine Zeitung“ publică in fruntea numărulu său dela 27 Oct. st. n. unu articolu, in care după ce salută sosirea regelui la Potsdam și Berlin și adresăză cele mai mari elogii înțelepciunei sale de stat și constituționalismulu său, urmëză ast-felü:

Situația geografică a României o novoesce să caute a-și desvolta puternicu forța armată. La cele ce am mai vorbitu in această materiă, să adăgăm acum spre complectare, că s'a pus in lucrare in această țeră unu sistem bine cumpenitu de fortificații, pentru cari Camerile legiuitore au acordat deja mijlocele: 43 de milioane de lei. Este in firea lucrurilor, ca aceste fortificații să se întoroc mai ales spre partea aceea, din care România e amenințată, și in acestu chipu este dată și direcția politice românesce pentru casulu unor confrații europene mai mari.

Să înțelege, că România nu pôte să urmărescă o politică de aventuri, de provocări, de ofensivă; întinderea, situația ei geografică și raporturile interne o îndemnă să caute a desvolta puterile bogate cari zăcu in inteligența poporulu și in solulu ei. In această direcția ea are să rezolveze probleme pe cătu de grele pe atătu de onorabile. Der și rege și poporu sunt uniți in hotărirea neștrămutată de a-și apăra neatârănarea impotriva ori cui ar atăca-o, până la ultimulu om, și forța de apărare a țerei, prin prevederea regelui, s'a ridicat așa încătu ori care dușmanu are să o țină in serioasă băgare de sēmă. România și puterea ei de rezistență au devenit astfel unu factoru esențialu in socotela păcii europene; căci astăđi Rusia nu pôte să gândească a trece prin Bulgaria și România, care nu mai voesce să repete esperințele dela 1877—78. Drumulu ar puté duce numai peste armata română.

Cu celelalte număröse ocasio, întâl-nirile regelui Carolu cu șeful imperiulu germanu au atrasu foarte puțin atenția publică; astăđi inșe, cu actuala situația generală încordată, n'a pututu lipsi ca diarele parisiane să nu aducă in legătura călătoria regelui cu cestiunea intrării României in alianța întreită, și pôte că la acesta a contribuit și zelulu esagerat s'eu celu puțin neoportun, alu unor diare germane. Noi credem, că pentru ca România să intre in alianța întreită, n'ar fi voe de o călătoria a regelui la Berlin, ci astfel de negocieri, chiar și numai din pricina eventualităților militare cu cari ar fi a se socoti, ar fi să se urmeze mai multu la Viena decâtu la Berlin, pentru că România in casu de răboiu ar fi avisată la o cooperare cu armata austro-ungară. Re-întorcerea prin Viena inșe, după informațiile nostre, nu se plănuesce, pentru că nu este o necesitate politică care să pretindă acesta și suntu multe afaceri urgente cari așteptă pe regele după o lipsă de două luni din Bucurescu, — între acestea și hotărările asupra proiectelor pentru apropiata sesiune a Camerei.

De ore-ce politica României nu pôte să fiă de cătu pacinică, firesce că ea graviteză spre puterile cari s'au aliatu pentru menținerea actualiei stări de drept Europene și cari din parte-le nu voru amenința nio odată pacea și integritatea

** Așa este. Der decât aceste „una s'eu celu multu două persoane“ umblă să amețescă lumea cu întempinarea lor, pe care am văduțu publicat și in „Unirea“ dela Blăși, vina nu o purtăm noi. — Red.

României, ci voru garanta chiar această integritate. Depărtarea de aci și până la o alianță formală defensivă nu e prea mare. Astfelu să judecă situația și in România, după cum suntem informați. Partidulu liberalu de acolo ar fi gata să transforme apropierea care există intru alianță formală, partidulu conservatoru nu e nici-decumu in potriva acestei idei, in principiu, der e plecatu mai multu spre părerea, că n'a sositu încă momentul de a încheia in voel formale. După cum se vede, deosebirea de păreri nu este considerabilă și înțelepciunea de stat a regelui va și s'o planeze la timpul potrivit.

Faptulu, că România formeză bulevardulu apröpe indestructibilu alu Bulgariei spre nordu, dă tinerulu regatu o însemnătate de prima ordine pentru viitorulu țarilor dela Dunăre și Balcani. Din punctu de vedere germanu, noi nu putem de cătu să dorim ca regele să isbutescă și mai departe a menține fara înăuntru și in afară, la înălțimea misiunei sale onorabile.

Literatură și fumatu.

Cetim in „Naționalulu“:

Pentru împrăștierea și vulgarizarea celor mai bune scrieri românesce, mi-s'a părutu de o ingeniositate americană ideia nuroei nemuritorulu Creangă, de a se administra publiculu românescu operile celor mai buni poeți și prosatori ai noștri, in hărtia de țigară, ca chinina.

Marea întreprinderea a d-nei Olga Creangă de a da număröșilor noștri fumători, in fi-care caștelu de hărtia de țigară icona și scrierile maestrilor noștri, pe lângă că va răspândi in cele mai adânci pături sociale interesulu și gustulu de a ceti lucrări sănătöse, ca limbă și ca gândire, der va duce și peste graniță curiositatea de a sci, cine suntu ömenii, ale căroru chipuri răsără, la fi-care răsucire de țigară, in ochii fumătorilor, și multu străini se voru interesa să afle, ce scrie in acea mică bibliotecă populară care să distribue, cu atăta neobosită desinteresare, gratuitu, ca unu premiu „pentru fumatu.“

Scopulu acesta va fi lesne atinsu și in scurtă vreme, deoarece și consiliulu medicalu și esperiența fumătorilor au confirmat, in modu hotăritoru, superioritatea indiscutabilă a hărtiei de țigară „Creangă.“

Și atunci literatura românescă va datora numelui Creangă, pe lângă cele mai frumoșe și mai sculpturale pagini ce ne-a lăsatu neîntrecutul Ion Creangă, — una din cele mai de căpetenie condițiunilor de desvoltare și de fertilitate a ei: vulgarizarea și dorulu tuturor Românilor de a o ceti.

DIVERSE.

Perfecțiunea fonografulu și încă o invențiune a lui Edison. Colonelulu Gouraud, reprezentantulu din Londra alu lui Edison, a reslătitu in Parisu scirea despre o nouă invențiune a lui Edison, care are să producă o adevărată revoluțiune in ceea ce privesce exploatarea metalelor. Genialulu inventatoru a construitu adecă unu aparat electricu, cu ajutorulu căruia nu numai că se pôte constata, decât anumitu teritoriu conține metale nobile, ori nu, ci acele metale se și potü estrage fără nio o muncă obositore și fără de a le mai topi. Despre modul, cum este construitu acestu aparat și cum se folosesc elu, colonelulu Gouraud nu pôte da încă lămuriri, deoarece încă n'a căpătat licența de lipsă. A fostu de ajunsu inșe lăfirea acestei sciri, pentru ca pe Edison să-lu năpădescă din tôte părțile lumei multime de telegrame de pe la proprietarii de mine, cari pe 'ntrecute se silescu a-și căștiga cătu mai ourëndu admirabila invențiune. Capitaliști din Londra au datu o adevărată navală asupra fabricei de lângă New-

York a lui Edison, pentru ca să pôte căpăta mai întie licența de fabricare. Marele inventatoru inșe nu se prea grăbesce a-și pune in aplicare invențiunea sa, căci doresce mai întie s'o ducă la cea mai deservită perfecțiune și numai după aceea s'o pună in aplicare.

Cătu pentru fonografu, amintitul colonelulu țice, că Edison muncesce ne'ntreruptu pentru perfecțiunea lui și acum a ajunsu să-și termine îmbunătățirile, la cari lucrăză deja de doi ani de țile. In scurtă timp, elu va surprinde lumea cu milioane și milioane de fonografuri, cari prin perfecțiunea lor se deosebescu de fonografurile de până acum in proporția, in care se deosebesc gangăitul unu copilü miö de vocea unu oratoru din parlamentu. Noulu fonografu este construitu astfel, că omulu ilu pôte purta cu sine ori unde: la preumblare, in trăsura, in trenu etc. și pôte vorbi in fonografu ziua-noptea, astfelu că omulu n'are, decâtu să scotă fonogramulu din aparatu, să-lu pună sub unu plicu și să-lu trimită cu posta unde-i place.

După spusele colonelulu Gouraud, de acum înainte nu vomü mai avea trebuință de a trimite scriori amicilor și cunoscuților noștri, ci li vomü trimite inșe-și vocea noastră — sub plicu. Noulu sistem de fonografuri se va pune in circulațiune deja u finea lui Decemvre.

Insula Ceylon sub domnirea Angliei se desvoltă repede. Pe unu teritoru de 65.660 miluri pătrate, numărulu locuitorilor ei se urcase până in 1886 la suma de 2,850.000 locuitori. Dintre produse, in timpul mai nou tea a începutu să se ridice multu de-asupra cafelei. In 1890 s'au esportat 43,067.101 fonți de tea (cu 35,896.772 fonți mai multu ca in 1886) și acestu numărü va cresce din anu in anu mai tare, deoarece tea de Ceylon pe piețele englese se bucură de-o trecere multu mai mare, decâtu cea de China. Mare este și esportulu de cafea, cacao, oleiu de cocus și de alte plante folositoare, pe când dintre metale numai grafitulu formeză unu articolu de esportu mai însemnatu. In 1889, insula acesta avea o rețea de căi ferate in estensiune de 175 chilometri, aducënd unu venitü curatü de 11 %.

Deprinsu cu foculu. Noël, bucătarulu lui Fridericu celu mare, pregătise o pastetă frumoșă, der grea de mistuită și regele mănca prea multu din ea. Deaceia țice acesta cătră Noël: „Vomü merge amëndoi in iadü, tu pentru că ai pregătitu, er eu fiindcă am măncatu.“ „Nu face nimicu,“ răspuse bucătarulu, „noi amëndoi suntemu deprinși cu foculu.“

Cursulu la bursa din Viena.

din 31 Octomvre a. c. 1891

Renta de aurü 4%	108.70
Renta de hărtia 5%	100.85
Imprumutulü căilor ferate ungare - aurü	115.80
dto argintü	97.60
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostü ungare (1-ma emisiune)	111.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostü ungare (2-a emisiune)	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostü ungare (3-a emisiune)	—
Imprumutulü cu premiulu ungurescu	141.25
Losurile pentru regularea Tisei și Sghedinulu	129.75
Renta de hărtia austriacă	91.50
Renta de argintü austriacă	91.90
Renta de aurü austriacă	108.65
Bonuri rurale ungare	91.40
Bonuri croato-slavone	104.50
Despăgubirea pentru dijma de vinü ungurescu	—
Losuri din 1860	186.—
Acțiunile băncei austro-ungare	1007.
Acțiunile băncei de creditu ungar.	821.25
Acțiunile băncei de creditu austr.	274.75
Galbeni împărătescu	5.59
Napoleon-d'ori	9.94
Mărci 100 imp. germane	57.75
Londra 10 Livres sterlinge	117.70

Proprietaru:

Dr. Aurel Mureșianu.

Redactoru responsabilu interimalü: Gregoriu Maiorü.

Cursulu pieței Brașov

Table with exchange rates for various currencies and goods like Banconote românești, Argint românesc, etc.

PUBLICAȚIUNE

Prin care se aduce la cunoștință publică, cumcă pretensiunile încă neincasate aparținătoare masei concursuale a fostei firme comerciale din Brașov Kovaszai et Keresztesy, precum și următoarele polisde de asigurare pe viață, estradate prin societatea de asigurare „Azienda” și anume:

1, polissa de asigurare Nr. 14215 estradată pe casul morții a locuitorului din Brașov Paul Wolf, plătibilă producătorului și sunătoare peste suma de 300 fl.

2, polissa de asigurare Nr. 46551 estradată pe casul morții a locuitorului din Brașov Aron Szöts, plătibilă producătorului și sunătoare peste suma de 500 fl.

3, polissa de asigurare Nr. 47736, estradată pe casul morții a locuitorului din Brașov Rebecca Papp nasc. Donath plătibilă producătorului sunătoare peste suma de 500 fl. — in urma concluderii comitetului creditorilor, se vor vinde in licitațiunea publică, ce se va ține la 7 Noiembrie 1891 st. n. după-amieză la 3 ore în cancelaria mea din strada

lui Hirscher Nr. 7, celui ce va oferi mai multă fiind respectivul obligat a plăti prețul cumpărării numai decât în bani gata.

Licitațiunea este pentru cumpărătorii necondiționat obligătoare, őr față de masa concursuală numai dela aprobarea actului de licitațiune prin comitetul creditorilor hotărârea comitetului creditorilor trebuie să urmeze în termen de 8 zile compute de la ziua licitațiunei, căci la din contră licitațiunea se va privi de aprobată și cumpărătoriiul pöte dispune liberu asupra pretensiunilor și poliselor de asigurare cumpărate. Dacă comitetul creditorilor in termenul susu espusu de 8 zile nu ar aproba actul licitațiunei, cumpărătorul își primesce numai decât dela Curatoarele masei concursuale prețul cumpărării ce l'a plătit, și masa concursuală are liberă dispozițiune asupra pretensiunilor și poliselor de asigurare, ce a formatu obiectul licitațiunei.

Despre acesta se încunoscinteză datorii de a cumpăra cu acea observare, cumcă atâtu conspectul pretensiunilor care formeză obiectul licitațiunei, câtu și susu enunțatele polisde de asigurare pe viață, precum și chitanțele, referitoare la plățirea premiilor de asigurare le potu privi in cancelaria subscrișului in fiesce care și după ameză dela 3—5 ore. Se observă totodată, cumcă masa concursuală nu primesce asupra sa nici o responsabilitate in privința pretensiunilor și nici in privința poliselor de asigurare pe viață ce se voru licita.

Brașov în 23 Octomvre 1891.

Simeon Demian. curatoarele masei concursuale.

688,3—3

Advertisement for mineral water 'RÉPÁT' with text: O specialitate necomparabilă între toate apele minerale alcalin-acide din monarchia și străinătate... Este apa minerală de 'RÉPÁT' care în urma compozițiunei pré fericite a părților sale minerale și a conținutului extraordinar în acid-carbonic se bucură de o valoare medicinală forte mare și de unu renume universalu neintrecutu.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabilu din 1 Octomvre 1891.

Large railway schedule table with columns for routes (Budapesta-Predeal, Predeal-Budapesta, etc.), train types (Tren de persón, Tren de accele-rat), and departure/arrival times.